Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jose Mari Razkin Agirre Joseangelena
Etxarri Aranatz, Nafarroa (1932)

Aurkibidea

Biografia

Jose Mari Etxarri-Aranatzen jaioa da, lau senidetatik bera bigarrena zen. Gurasoak herrikoak ziren. Aita kisuskile eta etxeko lanetan aritzen zen.

Zintak

ETX-028

- **Proiektua**: Etxarri-Aranazko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Labrit Multimedia
- **Data**: 2011-12-07
- **Iraupena**: 69 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Labrit Multimedia

ETX-029

- **Proiektua**: Etxarri-Aranazko ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Labrit Multimedia
- **Data**: 2011-12-07

- **Iraupena**: 80 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Labrit Multimedia

Pasarteak

1. Jaiotetxea

- **Erref**: ETX-028/003
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 00:01:06. **Bukatu**: 00:02:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Jose Mari Jose Angelena etxean jaio zen. Amaren etxea zen, gurasoak ezkondu zirenean hara joan ziren bizitzera. Etxean bederatzi lagun bizi ziren; hiru senide, gurasoak, aitona-amonak eta osaba-izebak bizi ziren.

2. Etxeko ongarria

- **Erref**: ETX-028/004
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:02:37. **Bukatu**: 00:03:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Sorotik bizi ziren, eta ongarria egiten zuten etxean soroak abonatzeko. Ongarriari buelta eman behar zitzaion sardearekin. Ilargi betea zegoenean ematen zitzaion buelta bestela zuritu egiten zen, eta indarra galtzen zuen.

3. Sukaldearen deskribapena

- **Erref**: ETX-028/005
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:03:32. **Bukatu**: 00:04:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Sukaldea handia zen. Su baxua eta tximinia bat zuten. Su baxuan dena egiten zuten, urte guztian edukitzen zuten piztuta, egur asko erabiltzen zen.

4. Sukaldeko altzariak

- **Erref**: ETX-028/007
- **Iraupena**: 0:00:39. **Hasi**: 00:04:42. **Bukatu**: 00:05:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Beraiek ez zuten eskainurik sukaldean.

5. Janaria su baxuan prestatzen zuten

- **Erref**: ETX-028/008
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:05:21. **Bukatu**: 00:07:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Janari guztia etxekoa zen, ez zegoen erosteko dirurik. Dena su baxuan prestatzen zuten. Eltze-burnian jartzen zuten eltzea, nolako zen deskribatzen du. Taloak egiteko tala-burnia eta trebera izaten zituzten.

6. Koltxoiak

- **Erref**: ETX-028/009
- **Iraupena**: 0:00:44. **Hasi**: 00:07:10. **Bukatu**: 00:07:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Koltxoiak artilezkoak ziren. Haurrentzako arto hostoarekin egindako lastailak zeuden.

7. Ura

- **Erref**: ETX-028/010
- **Iraupena**: 0:00:30. **Hasi**: 00:07:54. **Bukatu**: 00:08:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Beraien etxean ura bazuten. Urte guztiko ura 5 pezeta ordaintzen zuten. Batzuk plazara joaten ziren iturrira ur bila.

8. Komuna

- **Erref**: ETX-028/011
- **Iraupena**: 0:00:25. **Hasi**: 00:08:24. **Bukatu**: 00:08:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Orduan ez zegoen komunik etxean. estrabian egiten zuten behar zutena.

9. Argia

- **Erref**: ETX-028/012
- **Iraupena**: 0:00:29. **Hasi**: 00:08:49. **Bukatu**: 00:09:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Etxe guztian bi bonbilla zituzten. Bat sukaldean eta bestea estrabirako eta ganbararako. Zulo bat izaten zen paretan bonbilla gela batetik bestera pasatzeko.

10. Eguneroko bazkariak I

- **Erref**: ETX-028/013
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:09:18. **Bukatu**: 00:10:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Orduan txerri asko hiltzen zen. Gosaltzeko baba txikiak jaten zituzten. Hamarretakoa sorora lanera joaten zirenean hartzen zuten bakarrik.

11. Eskola

- **Erref**: ETX-028/035
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:37:04. **Bukatu**: 00:38:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Jose Mari zazpi urterekin hasi zen eskolan, eta 14 urte arte ibili zen. Margarita baserrikoa zenez, gutxiago joan zen. Neskek eta mutilek aparte ikasten zuten. Hiru mailatan bereizten zituzten adinaren arabera.

12. Mutilen maisuak eta eskolan ikasten zutena

- **Erref**: ETX-028/036
- **Iraupena**: 0:00:54. **Hasi**: 00:38:16. **Bukatu**: 00:39:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala

Laburpena:
Eskolan matematikak ikasten zituzten (gehiketak, kenketak, biderketak...). Orduan ez zegoen libururik. Entziklopedia bat zuten denentzako.

13. Eskolako zigorrak

- **Erref**: ETX-028/037
- **Iraupena**: 0:00:29. **Hasi**: 00:39:10. **Bukatu**: 00:39:39
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak

Laburpena:
Garai hartan, eskolan asko zigortzen zituzten. Paretaren kontra egoten ziren, eta jo ere egiten zieten.

14. Gaztetako lanak

- **Erref**: ETX-028/040
- **Iraupena**: 0:01:04. **Hasi**: 00:41:13. **Bukatu**: 00:42:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Eskola utzita sorora eta basora joaten ziren lanera. Mezarako bueltatzen ziren. Gero, obrero hasi zen lanean kotizatzeko.

15. Gaztetako denbora pasak

- **Erref**: ETX-028/041
- **Iraupena**: 0:01:04. **Hasi**: 00:42:17. **Bukatu**: 00:43:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Taberna giroa
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:
Igandetan, meza ondoren, gizonek ardo baso bat hartzen zuten, baina ez zuten diru asko izaten. Neskak bezperetara joaten ziren, eta, ondoren, zinea egoten zen. Paseoan ere asko ibiltzen ziren.

16. Nobio garaiak I

- **Erref**: ETX-028/043
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:43:34. **Bukatu**: 00:44:47

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

Laburpena:
Jose Mari eta Margarita betidanik ezagutzen dira. Elizako bidean hizketan aritzen ziren, eta nobio egin ziren. Urteberri egunean hasi ziren ateratzen. Biek betetzen dituzte urteak ekainaren 10ean, eta egun horretan ezkondu ziren duela 45 urte.

17. Nobio garaiak II

- **Erref**: ETX-028/044
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:44:47. **Bukatu**: 00:45:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
17 hilabete egon ziren nobiotan ezkondu baino lehen. Paseoan ibiltzen ziren, eta zinera joaten ziren. Ostiralarekin ezkondu ziren. Larunbatean ez zieten ezkontzen uzten, juerga egiten zutelako, eta hurrengo egunean jendea ez zelako mezara joaten.

18. Pregoi eguna

- **Erref**: ETX-028/045
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:45:57. **Bukatu**: 00:47:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Pregoi egunean Jose Marik ardoa eman zien lagunei eta senideei ("erlan" ardoa esaten zitzaion). Ezkondu baino aste bete lehenago egiten zen pregoia, apaizak elizan esaten zuen.

19. Ezkontza eta ezkonbidaia

- **Erref**: ETX-028/046
- **Iraupena**: 0:01:45. **Hasi**: 00:47:49. **Bukatu**: 00:49:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Etxarrin ezkondu ziren. Ondoren, luntxa egin zuten etxean. Ezkon-gaua Hotel de los Tres Reyes-en egin zuten. Hurrengo egunean, Javierrera joan ziren, eta, ondoren, ezkonbidaian Iruñera, Madrilera, Bartzelonara, Zaragozara eta Donostiara joan ziren.

20. Ezkontza eguna

- **Erref**: ETX-028/047
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 00:49:34. **Bukatu**: 00:50:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Ezkontza egunean, gizona emakumearen etxera joaten zen bila, eta biak elkarrekin joaten ziren elizara.

21. Dotea edo arreoa

- **Erref**: ETX-028/049
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 00:50:46. **Bukatu**: 00:51:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Dotea eta arreoa egitea ohitura zen. Maindireak izenekin bordatzen ziren.

22. Heriotza (belatorioa, ehorzketa, hileta)

- **Erref**: ETX-028/050
- **Iraupena**: 0:02:15. **Hasi**: 00:51:28. **Bukatu**: 00:53:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Etxean norbait hiltzen zenean, bazkari bat egiten zen familiarentzako hileta egunean. Hildakoaren gorpua etxean izaten zen, ez zegoen tanatoriorik. Gauean arrosarioa errezatzen zen. Lehenago ehorzketak goizean izaten ziren. Hileta eta ehorzketa batera egiten ziren.

23. Hiletak

- **Erref**: ETX-028/051
- **Iraupena**: 0:00:53. **Hasi**: 00:53:43. **Bukatu**: 00:54:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak

Laburpena:
Hileta klase ezberdinak zeuden ("primera", "segunda" eta "tercera"). Diferentzia, adibidez, kantuetan egoten zen.

24. Herrikoen arteko harremanak

- **Erref**: ETX-028/052
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:54:36. **Bukatu**: 00:56:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:
Herrikoen arteko harremanak oso onak ziren. Elkarri asko laguntzen zioten trilladoran adibidez.

25. Euskara eta erdara

- **Erref**: ETX-028/054
- **Iraupena**: 0:02:25. **Hasi**: 00:56:03. **Bukatu**: 00:58:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Beraiek lagunekin erdaraz egiten zuten eta etxean euskaraz. Eskolan erdaraz egiten zuten. Eskolan hasi zirenean ez zekiten erdaraz. Margariren amak ez zuen erdaraz ikasi hil zen arte.

26. Auzolana

- **Erref**: ETX-028/055
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 00:58:28. **Bukatu**: 00:59:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Urtero egiten ziren auzolanak. Herriak urtean behin diru pixka bat ematen zuen, baina normalean debalde joaten ziren. Normalean auzolanean bideak konpontzen zituzten eta hesiak ixten zituzten.

27. Lur eta orbel loteak

- **Erref**: ETX-028/056
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:59:59. **Bukatu**: 01:01:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa

Laburpena:
Udalak lur loteak eta orbel loteak banatzen zituen. Arbola guztiak zenbatuak egoten ziren eta gero zozketa egiten zuten. Orbela oheak egiteko eta ongarria egiteko erabiltzen zen.

28. Egur loteak

- **Erref**: ETX-028/058
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 01:02:20. **Bukatu**: 01:03:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:
Egur loteak ere banatzen zituzten. Orain, egur lotea 45 € ordaintzen dira.

29. Aberatsak eta pobreak

- **Erref**: ETX-028/059
- **Iraupena**: 0:00:33. **Hasi**: 01:03:27. **Bukatu**: 01:04:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:
Herrian aberatsak eta pobreak zeuden. Aberatsak gutxi ziren. Beraiekiko tratua normala zen.

30. Komertzioak

- **Erref**: ETX-028/060
- **Iraupena**: 0:00:06. **Hasi**: 01:04:00. **Bukatu**: 01:04:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Lehenago komertzio gutxi izaten ziren.

31. Errazionamendua

- **Erref**: ETX-028/061
- **Iraupena**: 0:00:25. **Hasi**: 01:04:06. **Bukatu**: 01:04:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Errazionamendua egoten zen, ezin zenuen nahi zenuen guztia erosi.

32. Harategia

- **Erref**: ETX-028/062
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 01:04:31. **Bukatu**: 01:05:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Etxarrin harategi bat zegoen, baina haragi gutxi erosten zen.

33. Tabernak

- **Erref**: ETX-028/063
- **Iraupena**: 0:00:34. **Hasi**: 01:05:02. **Bukatu**: 01:05:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Etxarrin lehenago taberna gutxi zeuden. Bat Nabarrorena eta bestea Zapaterorena. Aparte bi Zirkulu egoten ziren.

34. Aguazila eta serenoa

- **Erref**: ETX-028/065
- **Iraupena**: 0:01:04. **Hasi**: 01:05:38. **Bukatu**: 01:06:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:
"Almintea" (aguazila) eta serenoa egoten ziren. Serenoa gauean ibiltzen zen ordua eta eguraldia ematen. "Alminteak" bandoak botatzen zituen.

35. Ahuntzaina

- **Erref**: ETX-028/066
- **Iraupena**: 0:00:56. **Hasi**: 01:06:42. **Bukatu**: 01:07:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Ahuntzainak, behizainak eta txerrizainak zeuden garai hartan. Horiei ganaderoak ordaintzen zien zeukaten ganaduaren arabera.

36. "Ibintzeak"

- **Erref**: ETX-028/067
- **Iraupena**: 0:01:19. **Hasi**: 01:07:38. **Bukatu**: 01:08:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artoa
- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
"Ibintzeak" rastrojoak dira. Gelditzen ziren hondarrak abereentzako probesten ziren. Dermioak bi zatitan banatzen ziren, eta batean garia eta bestean artoa landatzen ziren. Jasotzen zenean txerriek sobrak aprobetxatzen zituzten.

37. Dermioen izenak

- **Erref**: ETX-028/069
- **Iraupena**: 0:00:31. **Hasi**: 01:09:09. **Bukatu**: 01:09:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak

Laburpena:
Dermioen izenak esaten dituzte.

38. Soroko lan-tresnak

- **Erref**: ETX-029/009
- **Iraupena**: 0:03:25. **Hasi**: 00:09:03. **Bukatu**: 00:12:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak

Laburpena:
Lan-tresnen izenak esaten dituzte (bost-hortza, aitzurra, laia...). Zazpi senide egon izan dira ilaran lanean laiarekin. Segan ere ibiltzen ziren. Tresnak nolakoak ziren, eta nola funtzionatzen zuten azaltzen dute.

39. Soroko lanak

- **Erref**: ETX-029/010
- **Iraupena**: 0:02:52. **Hasi**: 00:12:28. **Bukatu**: 00:15:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
Babarrunak jotzeko "ilebillurre" erabiltzen zen. Larrainean babarrunak jotzen

zituzten, eta bildu eta haizatu egiten zituzten. Prozesu guztia nola egiten zuten azaltzen dute. Gero, dena etxera eramaten zuten.

40. Gauzak ganbaran gordetzen ziren

- **Erref**: ETX-029/011
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:15:20. **Bukatu**: 00:16:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:
Garia, babarrunak... etxean gordetzen zituzten. Ganbaran zabaltzen ziren lehortzeko. Garia, babak, erremolatxa, artoa, patata eta garia zabaltzen zituzten ganbaran lehortzeko.

41. Nola ereiten zuten

- **Erref**: ETX-029/012
- **Iraupena**: 0:02:50. **Hasi**: 00:16:43. **Bukatu**: 00:19:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:
Garia azaroan ereiten zuten. Babarrunak maiatzean. Patatak apirilean. Ereiteko sulfatoa botatzen zioten. Eskuz ereiten zuten dena. Lehenengo markatu egiten zuten gutxi gorabehera non bota jakiteko. Prozesu guztia nola egiten zuten azaltzen dute.

42. Narria (idiak lotzeko makina)

- **Erref**: ETX-029/013
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:19:33. **Bukatu**: 00:21:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Narria idiak lotzeko makina bat zen. Egurrezkoa zen. Idiek uztarria eramaten zuten, kopetan errefortzu bat eramaten zuten minik ez hartzeko.

43. Ilargiaren eragina

- **Erref**: ETX-029/014
- **Iraupena**: 0:01:05. **Hasi**: 00:21:43. **Bukatu**: 00:22:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:
Ereiteko garaian ilargiari begiratzen zioten. Ilargi betearekin erein behar zen (ilondoan). Ilberria egurra botatzeko ona da baina beste edozer ilargi betearekin egin behar zen.

44. "Trilladorak"

- **Erref**: ETX-029/015
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:22:48. **Bukatu**: 00:23:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
Trilladoran zazpi sozio izaten ziren beraiek, eta elkarri laguntzen zioten.

45. Garia neurtzeko neurriak

- **Erref**: ETX-029/016
- **Iraupena**: 0:01:26. **Hasi**: 00:23:38. **Bukatu**: 00:25:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:
Garia neurtzeko kaxa moduko batzuk zeuden. Neurri horien izenak aipatzen ditu. "Errobua" 22 kilo ziren.

46. Erleak eta eztia

- **Erref**: ETX-029/018
- **Iraupena**: 0:01:55. **Hasi**: 00:25:08. **Bukatu**: 00:27:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Baserrian erleak zituzten, eta eztia egiten zuten. Aitonak egiten zuen guztia. Argizariak ere egiten zituzten argia egiteko.

47. Etxean ogia egiten zuten

- **Erref**: ETX-029/019
- **Iraupena**: 0:00:54. **Hasi**: 00:27:03. **Bukatu**: 00:27:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:
Etxean ogia egiten zuten. Zortzi egunetarako egiten zuten. Hiru kiloko ogiak izaten ziren. Ogia, kazkainak eta opilak egiten zituzten.

48. Ogia egiteko labea

- **Erref**: ETX-029/021
- **Iraupena**: 0:00:15. **Hasi**: 00:29:04. **Bukatu**: 00:29:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:
Baserrian ogia egiteko labea zuten. Etxarrin ere badago labe bat.

49. Erleak

- **Erref**: ETX-029/023
- **Iraupena**: 0:02:52. **Hasi**: 00:29:37. **Bukatu**: 00:32:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:
Erleak nahiko azkarrak dira. Erleen inguruan hitz egiten dute. Erleak ihes ez egiteko zarata egiten zuten, eta ardoa azukrearekin ematen zieten.

50. Kontrabandoa eta estraperloa

- **Erref**: ETX-029/025
- **Iraupena**: 0:04:18. **Hasi**: 00:32:34. **Bukatu**: 00:36:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Etxarrira gipuzkoarrak etortzen ziren kontrabandoa egitera bizikletan. Jose Mari ibili izan da kontrabandoan. Gari zakuak saltzen zituzten. Guardia zibila egoten zen errepidean. Behin, Aiako errotara bi zaku gari eraman zituzten irina egiteko, eta gurdia zibilek harrapatu zieten, baina lehenengo aldia zenez utzi egin zieten. Gipuzkoar asko etortzen ziren Etxarrira erostera, dena ezkutuan eramaten zuten.

51. Errazionamendua eta kupoak

- **Erref**: ETX-029/026
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:36:52. **Bukatu**: 00:38:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:
Errazionamendu garaian kupoak zeuden. Gari kantitate bat entregatu behar zuten zeukaten lurraren tamainaren zuten.

52. Gerra garaiko kontuak

- **Erref**: ETX-029/027
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 00:38:02. **Bukatu**: 00:39:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Gerra hasi zenean Jose Marik lau urte zeuzkan. Ezkilak jotzen zituzten herriren bat hartzen zutenean. Bere aitak guardiak egiten zituen gauean.

53. Karlistak

- **Erref**: ETX-029/028
- **Iraupena**: 0:00:29. **Hasi**: 00:39:08. **Bukatu**: 00:39:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Lanbideak » Udal langileak

Laburpena:
Etxarrin gehien bat Karlistak ziren. Aguazilak gizonei deitzen zien guardiak egiteko gauean.

54. Gerrako heriotzak

- **Erref**: ETX-029/029
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:39:37. **Bukatu**: 00:41:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Frontean herriko jendea hil egin zen, eta herrian bertan bat edo beste ere hil zuten. Margaritaren aita Karlista zen.

55. Margaritaren aita fusilatzetik libratu zen

- **Erref**: ETX-029/030
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:41:45. **Bukatu**: 00:43:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Margaritaren aita gerrara joan zen. Behin Begoñako elizan sartu ziren, eta bertan harrapatu zituztenak fusilatu egin zituzten, bere aita ezkutatuta zegoen, eta libratu egin zen.

56. Errazionamendua

- **Erref**: ETX-029/031
- **Iraupena**: 0:05:30. **Hasi**: 00:43:22. **Bukatu**: 00:48:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko tresnak
- Ekonomia eta industria » Lan-prozesuak

Laburpena:
Gerra ondoren, gose handia pasa zuten. Errazionamendu kartila izaten zuten. Errazionamendu garaian, taloa eta "zuztopila" jaten zuten, ogirik ez zegoelako. Nola egiten ziren azaltzen dute, eta erabiltzen zituzten tresnak.

57. Gaztainak

- **Erref**: ETX-029/032
- **Iraupena**: 0:00:33. **Hasi**: 00:48:52. **Bukatu**: 00:49:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:
Gabon egunean etxeko axuria eta gaztainak jaten zituzten.

58. "Axurien" izen ezberdinak

- **Erref**: ETX-029/033
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:49:25. **Bukatu**: 00:50:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:
"Axuriak" adinaren arabera izen ezberdina dauka (axuria, bildotsa eta ardia).

59. Meza

- **Erref**: ETX-029/034
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:50:33. **Bukatu**: 00:51:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Mezara egunero joaten ziren goizeko 7etan. Aitona ere egunero joaten zen mezara, eta arrosariora ere.

60. Elizan bakoitzak bere lekua zuen

- **Erref**: ETX-029/035
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:51:20. **Bukatu**: 00:53:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Lehenago eliza aurreko aldeanan gizonak eta atzean emakumeak jartzen ziren. Bakoitzak bere lekua izaten zuen. Norbait hiltzen zenean argizari bat eramaten zen hiru urtez egunero. Hobia deitzen zitzaion elizan bakoitzak zuen lekuari.

61. Apaizari ematen zitzaizkion opariak

- **Erref**: ETX-029/036
- **Iraupena**: 0:01:13. **Hasi**: 00:53:09. **Bukatu**: 00:54:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Urteurrenetan apaizari ogi bat ematen zitzaion errezatzeagatik.

62. Prozesioak

- **Erref**: ETX-029/037
- **Iraupena**: 0:01:47. **Hasi**: 00:54:22. **Bukatu**: 00:56:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Lehenago orain baina prozesio gehiago egiten ziren. Ostegun Santuan, San Kiriakon, Corpus Egunean, Jesusen Bihotzaren Egunean, Ama Birjinaren Egunean...

63. Corpus Eguna

- **Erref**: ETX-029/038
- **Iraupena**: 0:01:48. **Hasi**: 00:56:09. **Bukatu**: 00:57:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Corpus Egunean balkoietan adornuak jartzen ziren. Lurrean loreak botatzen ziren. Margariren etxean bandera nazionala jartzen zuten. Kalean aldareak jartzen ziren.

64. Prozesioetan ateratzen zen jendea

- **Erref**: ETX-029/039
- **Iraupena**: 0:00:43. **Hasi**: 00:57:57. **Bukatu**: 00:58:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Prozesioan banda, apaizak, monagiloak eta kantoreak ateratzen ziren. Guardia Zibila ere ateratzen zen.

65. San Adrianeko erromeriak

- **Erref**: ETX-029/040
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:58:40. **Bukatu**: 01:01:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromerietan ganaduarekin joaten ziren San Adrianera. Margari ez da inoiz joan, baina Juan Mari bai. Bazkaria eramaten zuten, eta han egoten ziren meza ondoren. Sua egiten zen, eta "axuria" erretzen zen. Dantzariak ere egoten ziren, Dantzakia dantzatzen zuten.

66. Dantzakia

- **Erref**: ETX-029/041
- **Iraupena**: 0:00:57. **Hasi**: 01:01:14. **Bukatu**: 01:02:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:
Dantzakia gazteek dantzatzen zuten dantza bat da. Pertsona batek dantzatzen du besteen aurretik. Gaitarekin dantzatzen zen.

67. Ardoa debalde

- **Erref**: ETX-029/042
- **Iraupena**: 0:00:26. **Hasi**: 01:02:11. **Bukatu**: 01:02:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua

Laburpena:
Herriak debalde ematen zuen ardoa San Adrian egunean, eta jendea mozkortu egiten zen.

68. Erromeriak

- **Erref**: ETX-029/043
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 01:02:37. **Bukatu**: 01:03:44
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:
San Kiriakon eta abuztuko Ama Birjinaren egunean ere egiten ziren erromeriak.

69. Ezkilak

- **Erref**: ETX-029/044
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 01:03:44. **Bukatu**: 01:05:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kanpaiak

Laburpena:
Goizean argi-ezkila jotzen zen, eta eguerdian eta gauean angelusa. Eguraldi txarra zetorrela abisatzeko ere jotzen zituzten ezkilak, "konjure" deitzen zitzaion.

70. San Blas eta Kandelaria eguna

- **Erref**: ETX-029/045
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 01:05:21. **Bukatu**: 01:06:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Kandelario Eguna
- Aisia » Jai-giroa » San Blas

Laburpena:
San Blas egunean janaria eramaten da elizara eta otsailaren bian kandelak. San Anton egunean behorrekin elizari buelta ematen zitzaion (baina beraiek ez zuten ezagutu).

71. Bezperak eta arrosarioa

- **Erref**: ETX-029/046
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 01:06:24. **Bukatu**: 01:08:13

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:
Arratsaldeko 16,00etan bezperak izaten ziren. Jaietan meza bat baino gehiago zeuden, 11,00etan meza nagusia zen. Arrosarioa egunero errezatzen zuten. Baserritik ez zirenean mezara jaisten, jolasean meza egiten zuten anai-arreben artean.

72. Herriko festak eta feriak

- **Erref**: ETX-029/048
- **Iraupena**: 0:02:59. **Hasi**: 01:08:19. **Bukatu**: 01:11:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Herriko festetan kuadrillan ibiltzen ziren kantuan. Lehenago festak eta feriak batera ziren. Ganadua ekartzen zuten saltzeko. Festetan otordu hobeak egiten zituzten. Oilaskoa jaten zuten. Su artifizialak ere egoten ziren.

73. Kantatzeko ohitura (urtezaharreko gaua)

- **Erref**: ETX-029/050
- **Iraupena**: 0:03:12. **Hasi**: 01:12:49. **Bukatu**: 01:16:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:
Lehen asko kantatzen zen. Tabernan lagunen artean kantuan aritzen ziren. Urteberri egunean ere kantari ibiltzen ziren etxez etxe, eta limosna eskatzen zuten. Urteberrian kantatzen zuten kanta kantatzen dute. Gaur egun oraindik ohitura hori mantentzen da.

74. Beste festa batzuk

- **Erref**: ETX-029/051
- **Iraupena**: 0:00:19. **Hasi**: 01:16:01. **Bukatu**: 01:16:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:
Herrian beste festa batzuk egiten ziren egun seinalatuetan: Ama Birjinaren eguna, San Jose, San Anton, San Kiriako...

75. San Anton kofradia

- **Erref**: ETX-029/052
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 01:16:20. **Bukatu**: 01:17:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:
San Anton kofradia zegoen. Meza eta merendua egiten zuten San Pedro eta San Anton egunean.

76. San Joan bezpera

- **Erref**: ETX-029/054
- **Iraupena**: 0:00:49. **Hasi**: 01:17:37. **Bukatu**: 01:18:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:
San Joan bezperan suak egiten ziren etxe atarietan. Salto egitean "zorriek eta partzak hiltzeko" esaten zuten.

77. Kanta bat

- **Erref**: ETX-029/055
- **Iraupena**: 0:01:09. **Hasi**: 01:18:26. **Bukatu**: 01:19:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:
Sugandilaren kanta kantatzen dute.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-12

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com